

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

Prețul gazetei :	Redacția și administrația :	Inseratele :
Pe an 15 cor.	Cernăuți, strada Catedralei 6.	Un rând petit odată 40 bani
Pe jumătate de an 8 „	Apare în fiecare Duminică.	De două ori . . 70 „
Pentru străinătate 20 „		De trei ori . . 100 „
		Un număr costă 30 bani.

Stefan Forfotă †

Moartea nemiloasă a secerat fără de vreme pe fruntașul fruntașilor țărănimii din Bucovina. În floarea vieții sale, Stefan Forfotă s'a mutat la lăcașele vecinice, lăsând văduvă nevasta sa și orfană comuna în care a vornicit cu atâta credință. Bărbat întreg în toate, el din începuturi mici s'a urcat până în fruntea Dornei ca urmaș vrednic al patriarhului de binecuvântată amintire Deac. Ca primar a fost încercat de grelele războiului mai mult, decât orișicare alt Dornean, și suferințele acestea, pribegia prin străinătate, grijile neconținute și mila pentru năcazurile poporului său i-au zdruncinat sănătatea și l'au întins pe năsalii tocmai în clipa, în care țeara, după nădușeala războiului începe a resufla mai ușor și se pregătește la o viață nouă, mai fericită. Stefan Forfotă, dacă ar fi trăit, desigur ar fi pus mereu umărul la reînvierea țării și i-ar fi adus mari slujbe. N'a fost să fie. Cu inima cernită ne plecăm hotărârilor proniei dumnezeiești. Pururea însă vom păstra răpăusatului amintirea cea mai binecuvântată.

Fie-i țerina ușoară și vecinică pomenirea.

Pentru partidul țărănesc:

Aurel Onciul.

Cuvântarea

deputatului Aurel Onciul în sfatul pentru restabilirea țării.

(Urmare și finea.)

Aplicându-se în agricultură prețul amintit de 5 bani de Kilowatt și oră, cheltuielile, pentru cei 3·2 Kilowatt de trebuință spre a lucra un hectar nu se urcă, dacă chiar ziua de lucru se socotește cu 16 ore, decât la $(3 \cdot 2 \times 16 \times 0 \cdot 05 =) 2 \text{ cor. } 50 \text{ bani}$. Se poate adauge sumei acesteia orice cvotă din cauza amortisării mașinelor agricole, și totuși ea rămâne departe sub suma medie de 90 de Lei ce costă lucrul unui hectar în România: Introducerea electricității în agricultură ar crea deci puțința, nu numai de a face exercițiul mai intensiv, ci totodată și cu mult mai ieftin. Ce scădere înseamnă un preț de 5 bani de Kilowatt și oră, reiese din faptul, că în Cernăuți electricitatea produsă prin cărbuni costă 70 de bani de Killowatt și de oră și de sigur se va fi urcat în războiu la 1 cor. Dacă se socotesc cele 120.000 efective de Kilowatt pe an, cari se pot produce, însă nu se produc, în mediu cu 8000 ore pe an, rezultă electricitate de 960.000.000 de Kitowatt de oră, cari nu se folosesc.

Dacă ar aduce câte 70 de bani, venitul anual din folosirea lor ar face $(960.000.000 \times 70 =) 672.000.000$ de coroane pe an și ar însemna pentru cele 150.000 de familii din Bucovina în mediu un spor al veniturilor de $(672.000.000 : 150.000 =) 4000 \text{ cor. pe an}$. La noi veniturile unei familii țărănești nu fac mai mult de 300 până la 600 cor. pe an. Folosirea apelor pentru electricitate ar înzeci deci aproape

veniturile. Este timpul extrem, ca comorile cuprinse în apa curgătoare să se desgroape în urmă, și Dl. ministru a și întreprins pașii necesari, prezentând camerii un proiect respectiv de lege. Cred că așa cum se procede în apus se va procede și în Bucovina, cu atât mai vârtos, cu cât la noi sunt date toate condițiile și votați chiar banii necesari. Căci încă înainte de războiu, dieta Bucovinei a hotărât să reguleze râurile Siret și Suceava, încuviințând pentru scopul acesta 19 milioane de coroane. Zidirea unor zăgazuri însă este chiar chipul cel mai bun de a regula râurile. O mică urcare a creditului, care-și are acoperirea în veniturile viitoare, va fi de ajuns, spre a combina cu regularea proiectată și construcțiunea unor centrale electrice, împreunate cu zăgazuri și basinuri, cari la rândul lor prind apele mari, lasă să curgă prin albie totdeauna aceeași mulțime de apă și drept aceea înlătură necesitatea de a întări cu temeiul malurile. Ceea ce se cheltuiește pentru zăgaz și basin, se cruță la întărirea malurilor. Azi un zăgaz se poate zidi în doi ani, deci încă în decursul restabilirii Bucovinei. Deși nu sunt agricultor mă încumăt să zic, că lipsa de vite nu se poate înlătura în doi ani. (Baronul Stefanowicz: chiar și în zece nu). Chiar fie cât de greoaie direcțiile noastre, ele totuși vor putea produce electricitate în timp mai scurt, decât trebuie, ca un vițel să se facă bou și o juncă să fete.

Folosindu-se întreaga apă curgătoare pentru electricitate, rezultă, cum am zis, un prisos efectiv de 80.000 de Kilowatt. Prisosul acesta se poate întrebuința foarte bine în țeară. Mai întâiu s'ar da electricitate meseriașilor. Electricitatea este o putere tare comodă care printr'o simplă sirmă se poate conduce orișunde. În atelierul cel mai mic se poate așeza un motor electric. Apoi are lipsă de ea industria, chiar și cea a lemnului. Ea se poate în urmă folosi și pentru un scop cu mult mai însemnat. Căci după părerea geologilor, Bucovina să fie foarte bogată în minerale. Se zice, că în ea să fie și cărbune, dară lucrul acesta nu este sigur. De sigur avem fier. Îmi aduc aminte de a fi văzut ca băiat că batrânul Manz producea și lucra fier la Iacobeni. În orișice caz însă, Bucovina are păcură. Învățații zic, că la noi s'ar afla terenuri petrolifere ideale. Până acuma adevărat că încă nu s'a găsit petrol în cantități mari.

Terenurile petrolifere se află în cea mai mare parte în mâna administrației fondului și asta este cea mai sigură garanție, că din tot lucrul nu se alege nimic. Caracteristic este, că direcția fondului a năimit câteva mii de hectare de terenuri petrolifere unei societăți cu un capital impozant de 30.000 cor. Domnul ministru ca cunoscător de cauză poate judeca, întrucât ajung 30.000 cor., spre a exploata 2000—3000 hectare, dacă o singură zondă costează mai mult de un milion. Societatea numai decât că a trebuit să se oblige, să pună în fiecare an o cantitate oarecare de zonde. Până acuma, cât știu, ea nu a săpat nici un singur metru. Ea speculează numai și vânează proviziuni. Vorbesc din experiență. Din întâmplare, în protiva vooi mele, am fost băgat într'o întreprindere mică de petrol. Companionii au avut ideea bizară, — de care am aflat abia după 6 luni, că de alta m'aș fi împotivit — de a începe o zondă cu un capital de 10.000 cor. Zonda s'a dat în întreprindere unui A. În loc să sape, el a cedat lucrul îndată, cu o proviziune de 10% lui B, B lui C și așa mai departe. Când în decursul alegerilor am ajuns la Rușii-Moldoviței, era acuma al cincilea sau șaselea întreprinzător acolo, care a început lucrul. Ceilalți nu au gândit nici când să lucre, ci numai să câștige proviziuni. Rog pe dl. ministru să țină seamă de acest obicei al țerii. Cunoscându-l, eu de mult, în privința petroleului am rezignat la inițiativa particulară și am apelat la ajutorul statului, rugându-l pe Dl. ministru, încă când era șef de secție, să exopereze un credit anual de 100.000 până 200.000 cor., pentru a pune zonde în Bucovina. Cu prilejul conferențelor dela Viena din cauza lipsei ce bântuia atunci țeara, am insistat asupra chestiei, ca mijloc radical spre a înlătura pentru totdeauna lipsa, pecând colegii mei se mărgineau a cere câte o pomană de 5 kg de păpușoiu sau de 10 kg de barabule.

Credeam că gășind noi petrol, veniturile țerii vor fi așa de mari, că nu va avea mai mult trebuință de a cerși câțiva kg de păpușoiu sau de barabule. Contrarii mei și gazeta lor au vestejit mereu purtarea mea, zicând că-i o nerușinare a vorbi în timpuri de lipsă de petrol, deci de afaceri. Pentru mine petrolul nu era afacere. Domnul ministru poate mărturisi, că eu nu sunt companion al statului la petrol,

nici nu am vrut nici când să iau parte. Drept aceea pot în voia cea mai bună, să-l rog pe D-lui, să nu piardă din vedere petrolul, care pentru țeară poate deveni un izvor de mare bogăție. Îl rog chiar acuma din nou, pentru că am primit știrea — nu știu ori de este adevărată, — că armata ar fi pus zonde la noi și că ar fi găsit atâta petrol, încât țeranul, pe al căruia loc s'a pus zonda, capătă drept parte din petrol pe zi 1600 cor. Eu nu cunosc obiceiurile negoțului acestuia, am auzit însă, că de rând proprietarul locului participă cu 10% ale producției brute. Aceasta ar trebui atunci să fie de cam 4 cisterne pe zi, ceea ce ar fi un început foarte bun. Prin expunerile acestea cred de-a-mi fi motivat de ajuns a treia și a patra teză, care sună: III. »Spre a îndruma o lucrare mai bună a pământului, se va griji de introducerea electricității în agricultură și spre scopul acesta de folosirea sistematică a apelor curgătoare pentru producția electricității, precum se face de pildă în Bavaria« și IV. »Prisosul de putere electrică se va întrebuința îndeosebi pentru scoaterea mineralelor«.

Ce se atinge de procedura formală, sunt nedumerit. Regulamentul ce ni s'a prezentat prevede 3 secțiuni, una pentru clădiri, a doua pentru agricultură, a treia pentru industrie. Propunerile mele încap în toate trei, sau nici într'una. Nu știu, ori de regulamentul din chestie este săcrosanct, un fel de dogmă ce nu se poate schimba. Dacă nu-i, mi-aș permite propunerea, să se înființeze, și o a patra secție generală, compusă așisderea din 12 membri, care să poarte grijă de mărirea moșiei țărărești, de folosirea apelor curgătoare și de introducerea electricității în agricultură. Nefiind cu putință modalitatea aceasta, atunci asupra propunerilor mele să delibereze secția de agricultură, fiind ea chieată în prima linie. De alta recomand propunerile mele deliberării din partea conziliului de restabilire și aprețierii guvernului.

Prin expunerile mele sumarice — sumarice de aceea, pentru că nu am vrut să abuzez prin mai multe ore de răbdarea conziliului de restabilire — cred a fi dovedit că Bucovina, prin lungă vreme copilul vitreg al împărăției, este o adevărată grădină, un mărgăritar al monarchiei, precum a ieșit princetul la iveală în decursul războiului. Pe lângă multele suferințe, războiul ne-a adus cel puțin atâta bine, că

apusul a început să ne cunoască și să ne judece mai bine.

Domnia-Voastră, Domnule ministru, ați putut înțelege din cuvintele mele, că Bucovina are în sinul ei nenumărate comori, cari până acuma nu au fost desgropate. Vă adresez acu, deși nu la mandatul, dară desigur după gândul întregii țeri rugăminte: Stați-ne în ajutor, Excelență, ca să desgropăm odată comorile, și prilejul ce-l mai bun ni-l oferă restabilirea Bucovinei. (Aplauze prelungite.)

Adunările deputaților.

Din rapoartele ce ni-au sosit despre adunările deputaților am înțeles, cu câtă dragoste au fost primiți ei de poporul care-i aștepta de mult cu nerăbdare. Cei mai mulți veniseră, să se jeluiască la aleșii lor, să li arete ranele ce au suferit în urma războiului, să li ceară sfat și ajutoriu. Deputații au avut prilej, să cunoască mai de aproape nevoile poporului nostru, să între în contact mai strâns cu alegătorii lor și astfel vor fi în stare, să reprezinte interesele poporului mai bine. Ar fi de dorit numai, ca legăturile aceste cu alegătorii să se continue în adunări mai dese.

* * *

Din Sirete primim următoarea știre:

Deputatul baron Hormuzaki a ținut Marți, în 21 Mai a. c. o adunare mare cu alegătorii săi în sala din otelul Annahof. În frunte cu conducătorii lor firești s'au adunat un număr mare de gospodari și gospodine, primindu-l pe d. Hormuzaki cu urale. D. Hormuzaki într'o cuvântare lungă, plină de dragoste pentru nevoile poporului necăjit, a arătat stăruințele d-sale pentru alinarea nevoilor și durerilor. Pentru aceia, cari au trebuit să părăsească vetrele lor în urma războiului, la stăruința deputaților noștri stăpânirea a grijit, dându-li ajutoare bănești. Acuma stăruim, ca gospodăriile nimicite și dărămate să se zidească cum au fost înainte. Este adevărat, că aceasta se face tare încet, fiindcă e lipsă mare de material și de lucrători. Stăruim, ca să se dea drum la feciorii noștri, să caute de gospodăriile lor. Pentru întocmirea gospodăriilor dărămate se vor da ajutoare de stat până la 10,000 coroane. Gospodarii au acuma o mulțime de bani, cum nu s'a mai pomenit până acuma. Dar aceasta

nu va fi totdeauna așa. Gospodarii să caute să se cotorosească de datorii și din prisosul banilor să cumpere loc, măbind astfel moșia națională. Să lucrăm în unire, fără privire la partide, ca să ajungem vremuri mai bune. Să nedăjduim, că binefacerea păcii se vor revărsa în curând asupra noastră, căci tânărul nostru împărat dela suirea Sa pe tron numai o dorință are, să mântuiască odată omenirea de grozăveniile războiului. Majestatea Sa a făcut în privința aceasta mulți pași, însă dușmanii noștri nu voiesc să se înțeleagă la o pace cinstită. Baronul Hormuzaki sfârșește cu un întreit »trăiască« pentru împăratul, repetit cu însuflețire de toți cei de față.

Necazurile alegătorilor le-a tălmăcit parohul din Sirete Gramatovici, primarul Preda din Mușenița, primarul Popescul din St. Onufri ș. m. a. Baronul Hormuzaki răspunse fiecăruia la toate punctele, făgăduind, că se va întrepune cu toate puterile sale pentru înlăturarea relelor ce bântuie populațiunea sărmană. La sfârșit s'a votat dep. Hormuzaki unanim încredere și mulțămită pentru stăruințele și munca D-Sale în interesul alegătorilor săi.

Dep. Isopescul-Grecul a ținut Joi, în 16 Mai la Storojineț și Vineri, în 17 Mai la Cernăuți câte o adunare cu alegătorii săi, cari s'au fost strâns în număr mare, ca pe de o parte să-l asculte pe deputatul lor, iar pe de altă parte să aducă plângerile lor la cunoștința deputatului. La amândouă adunări dep. Isopescul-Grecul a tălmăcit alegătorilor stăruințele D-Sale pentru înlăturarea nevoilor, cari au năpădit în urma războiului asupra poporului nostru, a arătat sprijinul stăpânirii pentru cei nimiciți în urma războiului și stăruințele împăratului pentru sfârșirea războiului. Amândouă adunări au votat dep. Isopescul-Grecul încredere și mulțămită pentru truda d-sale.

Tratatul de pace cu România.

Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia pe de o parte și România de alta dorind de a termina războiul dintre ele și de a relua relațiunile de pace precum și cele diplomatice, juridice și economice au hotărît a transforma tratatul preliminar încheiat la 5 Martie 1918 la

Bufta într'un tratat de pace definitiv și în acest scop delegații țărilor arătate mai sus s'au întrunit în București, unde s'au înțeles asupra următoarelor condiții de pace:

Cap. I. — Restabilirea păcii și a prieteniei:

Art. 1. Germania, Austria-Ungaria, Bulgaria și Turcia pe deoparte și România pe de altă declară războiul dintre ele ca terminat. Ambele părți cotractante sunt hotărâte a trăi de acum încolo în pace și prietenie.

Art. 2. — Relațiunile diplomatice și consulare vor fi reluate imediat ce se va fi ratificat tratatul de pace.

Cap. 2. — Demobilizarea armatei române:

Art. 3. — Demobilizarea armatei române se va face îndată după semnarea prezentului tratat în felul cum prevede art. 4—7.

Art. 4. — Toate funcțiunile militare române, comandamentele și instituțiunile militare rămân și mai departe așa cum erau hotărâte în ultimul budget dinainte de război. Diviziile 11 — 15, continuă demobilizarea lor, așa cum s'a hotărît prin tratatul dela Focșani din 8 Martie 1918 — Dintre diviziile 1—10 rămân mai departe mobilizate două divizii de infanterie împreună cu batalioanele de vânători scoase din diviziile demobilizate, precum și două divizii de cavalerie.

Aceste trupe rămân în Basarabia până ce prin operațiunile puterilor centrale din Ucraina, va înceta pentru România ori-ce pericol din partea graniței Ukraine. Celelalte 8 divizii vor rămâne mai departe în Moldova cu efectivul redus, ca în timp de pace, însă păstrând statele maiore și comandamentele lor. Ele vor consta fie-care din câte 4 reg. de inf. a 3 batalioane, 2 reg. cavalerie cu câte 7 baterii precum și 2 reg. artilerie cu câte 7 baterii precum și trupele tehnice și trenul necesar. Efectivul total al infanteriei acestor 8 divizii, nu va putea trece de 20.000 oameni, al cavaleriei de 3200 oameni și al întregii artilerii, afară de diviziile mobilizate din Basarabia de 9000 oameni.

Diviziile ce rămân mobilizate în Basarabia vor fi și ele reduse la efectivul de pace, ca și cele 8 divizii, de care vorbește art. 4.

Toate celelalte trupe și formațiuni cari n'au existat în timp de pace trebuiesc desființate. Servițiul activ rămâne acelaș ca în timp de pace. Rezerviștii și călărășii nu vor fi chemați la manevre până la încheierea generală a păcii.

Art. 5. — Toate tunurile, mitralierele, armele de mână, caii vagoanele și munițiile, cari devin libere în urma demobilizării sau desființării de formațiuni române, vor fi date în păstrarea comandamentului armatelor aliate din teritoriul ocupat până la încheierea păcii generale și vor fi păzite și administrate de trupe române sub privigherea comandantului aliat. Muniția ce va rămâne trupelor din Moldova va fi: 250 cartușe de fie-care armă, 2500 cartușe de fiecare mitralieră și 150 obuze de fie-ce tun.

Armata română poate schimba materialele ce devin stricate primind altele din depositul rămas în teritoriul ocupat de asemenea poate cere munițiuni noi pentru înlocuirea celei în- trebuințate. Aceste toate în înțelegere cu comandamentul superior al trupelor aliate.

Diviziile, ce rămân mobilizate în Basarabia păstrează muniția de război.

Art. 6. — Trupele române demobilizate vor rămâne în Moldova până la retragerea trupelor din teritoriile ocupate. Excepție fac acele trupe române, cari vor fi necesare pentru depozitele de arme și muniții ce rămân în teritoriile ocupate. Soldații și ofițerii de rezervă demobilizați se pot întoarce în teritoriul ocupat, însă ofițerii activi sau foști ofițerii activi numai cu consimțământul comandamentului armatelor aliate.

Art. 7. — Un ofițer de stat major al puterilor va fi alăturat comandamentului superior român din Moldova, iar la comandamentul superior al aliaților din teritoriul ocupat va fi atașat un ofițer de stat major român, spre a se forma astfel legătura dintre ambele comandamente.

Art. 8. Flota română atât pe Dunăre, cât și din Marea Neagră va rămâne cu efectivul complet până la limpezirea situației din Basarabia, întru cât nu cad sub prevederile articolului 9, afară de forțele necesare pentru poliția pe Dunăre și pentru apărarea vaselor comerciale pe Marea Neagră și depărtarea minelor.

Art. 9. — Toți oamenii din armata sau marină, cari înainte de război au lucrat în porturi vor fi demobilizați mai întâi, spre a putea relua munca înr.

Art. 10. — România înapoiază Bulgariei: teritoriul luat dela Bulgari prin pacea din București din 1915, cu o rectificare a hotarului în favorul Bulgariei. O comisie de reprezentanți

ai puterilor aliate se vor întruni îndată după semnarea tratatului de pace spre a hotărî pe teren granițele Dobrogei.

Granița dunareane dintre România și teritoriul cedat Bulgariei urmează cursul fluviului. Pentru hotărîrea definitivă a acestei granițe se va întruni după încheierea păcii o comisie a ambelor state, iar însemnarea hotarului se va face în toamna anului 1918, când apele Dunărei vor fi joase. România cedează puterilor aliate tot teritoriul Dobrogei situat mai sus de noul hotar dinspre Bulgaria și anume până la Dunăre adică între bifurcarea fluviului și Marea Neagră până la brațul St. Gheorghe. Granița dintre teritoriul dobrogean cedat puterilor aliate și între România va fi format prin cursul fluviului. Puterile aliate vor avea grijă ca România să aibe un drum asigurat la Marea Neagră prin Cernavoda și Constanța pentru nevoile comerțului român.

Art. 11. România admite ca hotarul ei dinspre Austro-Ungaria să fie îndreptat în favorul monarhiei, în felul cum este arătat în harta alăturată tratatului de pace. Noua graniță începe la linia ferată la apus de Turnu-Severin și mai jos de Dudașu. Urmează apoi descrierea amănunțită a noii granițe dinspre Ungaria până la Bucovina

Art. 12. Proprietatea statului din teritoriile române luate trec la statele cărora li-au fost cedate fără despăgubiri sau obligații, însă respectându-se toate drepturile proprietății particulare situate pe aceste teritorii.

De altfel statele cari iau în posesiune teritoriile cedate vor lua cu România înțelegere asupra următoarelor puncte:

1. Asupra cetățeniei locuitorilor din aceste ținuturi. În ori-ce caz însă li-se garantează dreptul de a-și alege cetățenia și dreptul de a pleca, dacă voesc.

2. Asupra proprietății, care ar fi tăiată prin nouă graniță.

3. Asupra actelor archivelor, autorităților administrative și juridice și asupra registrelor de state civilă din aceste ținuturi.

4. Asupra felului cum va fi marcată noua graniță.

5. Asupra efectului noului hotar asupra cercurilor bisericesti.

6. Asupra efectului noului hotar asupra contractelor de stat.

Capitolul 4. — Despăgubiri de război: Părțile contractante renunță în mod reciproc la orice despăgubire de război, adică a cheltuelilor făcute de stat cu ocazia războiului. Regularea pagubelor pricinuite de război se va face mai târziu prin o înțelegere specială.

Capitolul 5. — Retragerea trupelor aliate din teritoriul român ocupat: Art. 14. — Teritoriile române ocupate de trupele puterilor centrale vor fi golite la o dată, ce se va hotărî mai târziu. În timpul ocupațiunii, armata de ocupațiune, afară de trupele întrebunțate pentru servicii economice, nu va trece de șase divizii.

Art. 15. Până la ratificarea tratatului de pace, actuala administrație militară (germană) rămâne și mai departe, însă guvernul român este în drept a face, imediat după semnarea tratatului numirile și destituirile necesare pentru reorganizarea corpului funcționarilor.

Celelalte articole se referă la reinstalarea administrației civile, a poștei și telegrafului, a drumurilor de fier, cari rămân până una alta în priveghierea administrației militare.

O convenție specială va regula cursul și circulația monetelor. Justiția va fi reluată în teritoriul ocupat de magistrații români, sub anumite rezerve. Judecarea delictelor de orice natură privitoare la cei ce se țin de armatele de ocupațiune, precum și poliția lor, va fi și mai departe în mâna comandantului armatelor aliate. Acesta va judeca și delicta comise în contra armatei de ocupațiune.

Dreptul de rechiziție al comandantului superior aliat rămâne și mai departe în vigoare atât privitor la recolta de grâne și producția de lână, nutreț și vite pe 1918, cât și la cea de petrol, lemne etc. De asemenea și dreptul de a lua măsurile necesare pentru adunarea și transportarea acestor produse.

Din momentul ratificării tratatului de pace atât cheltuelile armatei de ocupațiune cât și rechizițiile făcute pentru aceasta vor fi plătite de România. Cele recvirate de armatele de ocupație, vor fi plătite de puterile aliate. Până la retragerea trupelor aliate întreprinderile industriale vor rămâne în pază militară. — La întrebunțarea produselor lor se vor avea în vedere și nevoile interne ale României.

† Delavrancea — Coșbuc.

Începutul luni lui Mai a adus doue lovituri mari literaturii românești. Doi din fruntașii literaturii noastre au trecut la cele eterne, unul după altul, lăsând un gol năprasnic în urmă-i.

Barbu Delavrancea, născut în 1858, și-a făcut intrare în viața publică ca ziarist, colaborând la mai multe ziare politice. A fost deputat, ministru și primar al Bucureștilor. Numele său va rămânea însă vecinic legat de dezvoltarea literaturii noastre. Nuvelele sale, ca »Sultanica«, »Paraziții«, »Hagi Tudose«, »Intre vis și viață« ș. a. sunt de o frumusețe și putere rară. Un adânc cunoscător al naturii și al vieții sufletești ale țaranului Barbu Delavrancea a descris în bucățile sale de proză viața țărănească cu o măiestrie rară. În anii din urmă Delavrancea scrise și 3 drama istorice »Apus de soare«, »Viforul« și »Luceafărul«, care au fost reprezentate cu mare succes de trupa Liciu în Cernăuți în anul 1911 în prezența autorului.

Gheorghe Coșbuc născut la 1866 originar din Ardeal, marele bard național, »poetul țărâ-nimei« a fost unul din fruntașii literaturii noastre. Și'ntr'adevăr Badea Gheorghe cum îl numiau prietenii săi, a fost poate unicul, care în poeziile sale a redat viața și gândirea, sufletul și simțimintele adevărate ale țaranului nostru. Cu poeziile sale, adunate în »Fire de Tort« și în »Balade și Idile« Coșbuc și-a înscris numele pe vecie în tabla literaturii noastre. Iată ce scrie d. Emil Isac în »Foia Poporului Român« din Budapesta despre »Badea Georghe« între altele:

În zadar te voi aștepta să mai vii odată la Cluj, să ne ascundem de lumea murdară într'un crîng înflorit, în zadar te așteaptă brațele mele și induioșarea mea închinată zimbetului tău. Tu nu mai vii niciodată, căci ești rece, căci ești mort. Și dacă te vei duce în lumea lumilor, și vei întâlni pe Eminescu, să-i spui Bade Gheorghe, cât de părăsiți și triști și nefericiți sînt Români! Și spune lui Dumnezeu să trimeată soare mult, și ciocărlii multe și flori și cântări multe, să ne mîngăe, spune

să nască pădurile freamăt dulce, dulce să ne fie pâinea, dulce văzduhul, dulce răsuflarea. Doar n'am greșit noi nimănui, doar horile noastre și doinele și plugurile noastre, toate holdele și fetele noastre, fluerele și toiagurile noastre, toată moștenirea acestui neam este moștenirea inimelor curate — Bade Gheorghe spune celor din cer, să se gândească la noi, Români de pământ...

Bade Gheorghe, glasul tău va fi ascultat...

O scrisoare de la Muselim-Selo

(Din război.)

I.

Măicuță draga cartea mea
Găsească-mi-te 'n pace!
Pe aici e vânt și vreme grea,
Și Anton al Anei zace
De patru luni și tras
Săl-l vezi, că-ți vine plânsul,
Că numai oasele au ramas
Și sufletul dintr'insul.

Apoi, să știi c'a fost războiu
Și moarte-aici, nu șagă:
Cădeau pe dealuri, dintre noi,
Ca frunza, mamă dragă.
Și acolo în deal, cum fulgera
Un plumb simții că vine
Și n'avu loc, cât larg era,
De cât in piept la mine.

Mi-e bine acum, și-așa socot
Că nu va trece luna
Și-oi fi scăpat de-aici de tot.
Dar vezi de rog de una;
Să nu mai faci cum ai facut,
S'aduni la tine satul
De veselă că ți-ai văzut
Acasă iar băiatul!

Să vezi pe aici și ciungi și ologi!
Hristos să-i miluiască!
Tu merge la popa 'n sat să-l rogi,
O slujbă să-mi cetească,
Puteri de nu vei fi având
De plată, vorba-i lasă
Că-i voi lucra o zi, ori când
La 'ntorsul meu acasă.

† G. Coșbuc.

Știri mărunte.

Curs de pregătire în Câmpulung. Imprejurările timpului de față au avut drept urmare că numărul elevilor dela gimnaziului de stat i. r. din Câmpulung a scăzut în anii din urmă astfel că existența institutului e periclitată. Luând cont de aceasta, societatea „Școala Română“ din Câmpulung e gata ca să deschidă un curs pregătitor pentru primirea elevilor în clasa I. gimnazială. Cursul va dura 3 luni și se va deschide în 4 luni a. c. în librăria, „Școala Română“ din Câmpulung, unde se vor da deslușirile referitoare la condițiile de primire cât și cele pentru cercetarea cosului. Elevilor de pela sate li se va ușura cercetarea cursului acordându-li-se privilegii deosebite. Pentru a aduce această tendință la îndeplinire, ne îndreptăm către venerabilele parohiate, onoratele conduceri școlare și primăriile comunale cu rugămintea ca să facă aceasta cunoscut și să îndemne atât părinții cât și elevii apți la cercetarea cursului, a cărui deschidere depinde numai dela un număr considerabil de frecvenți. Pentru comitet: Dimitrie Teleaga, vicepreședinte.

Ornate bisericesti. Secția de ornate a „Societății doamnelor române din Bucovina“ are de vânzare ornate gata atât de sărbători mari cât și de duminică, de toate zilele și de doliu. Ea primește comande și de ornate noi la comandă confecționate și de alte paramente cât și de reparaturi. A se adresa la d-na Victoria Găina, st. reședinței 12 în Cernăuți.

„Viața Nouă“, Organ național, reapare iarăși la Suceava. Ne bucură constatarea redacției despre ținuta ei politică ș. a. „Nu cunoaștem și nu vom recunoaște partide politice între noi. Nevoile neamului românesc din Bucovina sunt mari și multe. Lor și numai lor, vom închina toată munca noastră. În gândul și în grija lor să ne întâlnim cu toți și numai așa ne va ajuta Dumnezeu“. Dela reapariția gazetei noastre ne-am lăsat conduși de aceleași gânduri. Este timpul suprem, ca să ne întâlnim cu toții la munca pentru ridicarea neamului nostru din nevoile în care a ajuns.

Curs de pregătire la gimnaziul din Suceava. Direcțiunea gimnaziului din Suceava a înființat un curs de pregătire pentru primirea în clasa I-a. Frecvenții cursului vor trece în clasa I-a fără examen de primire pe baza atestatului, care-l vor primi la finea anului școlar. În cursul acesta vor fi primiți elevii, cari au absolvit a treia clasă la o școală populară și au împlinit vârstă de 9 ani.

Comitetul țerii a ținut Sâmbătă o ședință, în care s'au luat hotărâri vajnice despre reorganizarea băncii țerii. Vom reveni.

Abonați și răspândiți

FOAIA POPORULUI.

Știri ultime.

Învingere uriașă a Germanilor.

Nu degiaba se temeau Francezii și Englezii de ofensiva Germanilor, ale căror pregătiri îi nelinișteau rău. Acuma Germanii au năvălit într'un loc, unde Francezii nici nu visau, că s'ar putea face un atac. După o scurtă dară temeinică bombardare a liniilor dușmane, infanteria germană s'a pus în mișcare pe un front de 30 km lărgime între orașele Laon și Soissons, cucerind la primul asalt înălțimile însemnate Chemins de Dames și străbătând la o depărtare de până la 18 km adâncime peste liniile dușmane. A doua zi înaintarea a fost urmată cu aceiași îndârjire în direcția capitalei Franței Paris. În unele locuri Germanii au ajuns până la râul Marne, la care în anul 1914 a fost acuma o luptă crâncenă. Însemnatul oraș Soissons a fost cucerit și o parte din forturile cetății Reims au căzut în mâinile Germanilor. Peste 45.000 de prizonieri, un material de războiu nemaipomenit, la 400 de tunuri, muniție, trăsuri, cereale ș. a. au căzut în mâinile Germanilor.

Italianii, în grija continuă a ofensivei noastre, ca să ne previe au încercat din partea lor un asalt asupra liniilor noastre, crezând că prin surprindere vor putea să rupă frontul nostru. Au reușit să intre într'un loc în linia noastră dintâiu, de altfelu însă au suferit o

înfrângere, fiind ostașii lor respinși cu capurile sparte.

Tunul miraculos, care înainte de vr'o lună bombardase Parisul la o depărtare foarte mare, a reînceput activitatea sa. Tunul acesta, care impușcă la o depărtare ca de la Cernăuți la Suceava, a devenit spaima Francezilor, cari nici nu se pot arăta pe drum în capitala lor, de teamă, să nu fie nimeriți de un obuz al tunului acestuia.

Al optelea împrumut de războiu. Stăpânirea a pus la subscriere al optelea împrumut de războiu. Statului îi trebuie pentru purtarea războiului bani grei și aceștia și-i procură stăpânirea prin împrumuturi. Datoria noastră sfântă este de a da mijlocele necesare statului pentru sfârșirea glorioasă a acestui războiu. Aceasta o facem prin semnare cât de mare pentru împrumutul de războiu.

Calendar

Maie 1918.

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Duminică	20 M. Talaleu	2
Luni	21 (†) Const. și Elena	3
Marți	22 M. Vasilisc	4
Miercuri	23 P. Mihail	5
Joi	24 P. Simeon	6
Vineri	25 3 afl. cap. Sf. Ioan Bot.	7
Sâmbătă	26 Ap. Carpius	8

Duminică	27 M. Terapont	9
Luni	28 P. Nichita	10
Marți	29 C. Teodosia	11
Miercuri	30 P. Isachie	12
Joi	31 (†) Înălțarea D-lui	13

Iunie 1918.

Vineri	1 M. Iustin	14
Sâmbătă	2 P. Nichifor	15

Banca anglo-austriacă

filiala Cernăuți

primește semnări pentru

împrumutul al optelea de stat austriac

cu condițiuni originale.

Informațiuni se dau cu multă plăcere.